STANDARDY

OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED PRZEMOCĄ

W SPOŁECZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1

IM. KS. JANA TWARDOWSKIEGO W RZESZOWIE

Spis treści

Podstawa prawna ... 3
Przepisy wstępne ... 3
Polityka ochrony małoletnich przed przemocą ... 5
Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu ... 6
Zasady bezpiecznych relacji ... 8
Zasady korzystania z telefonów komórkowych ... 11
i innych urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet ... 11
Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich ... 12
Zasady i zakres treści szkolenia dla pracowników szkoły ... 13
Zasady prowadzenia edukacji małoletnich oraz informowania rodziców/opiekunów prawnych w zakresie ochrony małoletnich przed przemocą ... 14
Zasady dotyczące interwencji ... 14
Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego ... 17
Wspieranie małoletnich ... 23
Zespół do spraw Standardów ochrony małoletnich przed przemocą ... 24
Monitorowanie Polityki ochrony małoletnich przed przemocą ... 25
Uwagi końcowe ... 26
Załącznik nr 1 ... 27
Karta zgłoszenia przemocy lub podejrzenia przemocy wobec ucznia ... 27
Załącznik nr 2 ... 28
KARTA INTERWENCJI ... 28
Załącznik nr 3 ... 30
Oświadczenie o poufności ... 30
Załącznik nr 4 ... 31
Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy domowej wobec małoletniego ... 31
Załącznik nr 5 ... 34
Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania dziecka/małoletniego ... 34
Załącznik nr 6 „Niebieska karta – A” ... 36
Załącznik nr 7 „Niebieska karta – B” ... 42
Załącznik nr 8 ... 45
Symptomy krzywdzenia małoletnich ... 45
Załącznik nr 9 ... 48
Monitoring realizacji Standardów – Ankieta ... 48

Podstawa prawna:

Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023, poz. 1606).

Konwencja o Prawach Dziecka (Dz.U. 1991)

Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym - o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2016 poz. 862, (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) - art. 22c, art. 22b zmieniona forma od 15 lutego 2024 - Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.).

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.) - art. 2 pkt 1 - 8, art. 99 pkt 4, art. 26.

Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.) - art. 266 § 1 i 2.

Statut Społecznej Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Ks. Jana Twardowskiego w Rzeszowie.

Rozdział I

Przepisy wstępne

1. Szkoła wprowadza Standardy ochrony małoletnich przed przemocą, zwane dalej Standardami:

1) Standardy stanowią spis reguł, zasad i praktyk gwarantujących bezpieczeństwo małoletnich.
2) Szkoła poprzez wdrażanie Standardów chroni dzieci przed różnymi formami przemocy oraz w sposób systemowy reaguje na wszelkie symptomy mogące świadczyć o ich krzywdzeniu:

a/ ze strony pracowników, stażystów, praktykantów, instruktorów, wolontariuszy i rówieśników

b/ ze strony członków rodziny, środowiska rodzinnego, osób sprawujących prawną opiekę

3) Standardy ochrony dzieci obejmują cztery obszary: politykę, personel, procedury oraz monitoring.

2. Objaśnienie terminów.
   Ilekroć w niemniejszych Standardach jest mowa o:

1) Dyrektorze szkoły, dyrektorze – należy przez to rozumieć Dyrektora Społecznej Szkoły Podstawowej Nr 1 im. ks. Jana Twardowskiego w Rzeszowie.

2) Szkole – należy przez to rozumieć Społeczną Szkołę Podstawową Nr 1 im. ks. Jana Twardowskiego w Rzeszowie.

3) Przewodniczącym – osoba powołana przez dyrektora szkoły, odpowiedzialna za pracę Zespołu ds. Standardów ochrony małoletnich w szkole (opracowanie, wdrażanie i monitorowanie realizacji Polityki w zakresie ochrony małoletnich, przygotowanie personelu szkoły do stosowania Standardów oraz dokumentowanie czynności).

4) Pracowniku – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy wolontariackiej w szkole.

5) Partnerze współpracującym ze szkołą – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie szkoły na mocy odrębnych przepisów.

6) Uczniu – należy przez to rozumieć każdą osobę uczęszczającą do Społecznej Szkoły Podstawowej Nr 1 im. ks. Jana Twardowskiego w Rzeszowie.

7) Małoletnim – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia.

8) Opiekunie prawnym ucznia – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy.

9) Zgodzie opiekuna małoletniego – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

10) Krzywdzeniu małoletniego - należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie, demoralizację.

    Krzywdzeniem jest:

a/ Przemoc fizyczna - naruszenie nietykalności cielesnej, intencjonalne używanie siły fizycznej wobec dziecka, które powoduje lub może powodować urazy fizyczne, zagrażające zdrowiu, rozwojowi lub godności dziecka, w tym również „metody wychowawcze" z użyciem siły.

b/ Przemoc psychiczna (emocjonalna) – naruszenie godności osobistej, intencjonalne nie zawierające aktów przemocy fizycznej działanie oparte na przymusie, groźbach, szantażu, poniżeniu, emocjonalnym odrzuceniu, wykluczeniu. Może mieć zarówno charakter działania jak i zaniechania. Zaliczamy do niej takie formy zachowania jak agresja słowna, krzyk, odrzucenie, izolowanie dziecka, groźby, nieodpowiednie rozwojowo interakcje z dzieckiem.

c/ Przemoc seksualna - każde zachowanie, które prowadzi do zaangażowania dziecka w jakąkolwiek aktywność natury seksualnej poprzez zmuszanie małoletniego do aktywności o charakterze seksualnym wbrew jego woli lub wykorzystywaniu braku świadomości małoletniego w tym zakresie. Do wykorzystania seksualnego zalicza się zarówno zachowania z kontaktem fizycznym, jak i jego pozbawione, takie jak: ekshibicjonizm, pornografia, obsceniczne telefony czy werbalne molestowanie.

d/ Zaniedbanie - naruszenie obowiązku zapewnienia opieki ze strony osób bliskich, dotycząca podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

e/ Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej - wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Rozdział II

Polityka ochrony małoletnich przed przemocą

1. Polityka ochrony małoletnich przed przemocą stosowana jest poprzez podejmowanie działań (administracyjnych, organizacyjnych, prawnych i dyscyplinarnych), zarówno w sprawach, gdy szkoła uzyska informację, że małoletni jest lub może być krzywdzony

na terenie szkoły, w czasie zajęć, jak też w sytuacji, gdy szkoła uzyska informację, że uczeń został dotknięty przemocą domową lub w bliskim środowisku.

2. Szkoła zwraca uwagę na symptomy jakiejkolwiek formy przemocy.

3. Polityka szkoły określa szczegółowo:

   1) Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu;

   2) Zasady bezpiecznych relacji: personel-małoletni, pomiędzy małoletnimi (z wykazem zachowań niedozwolonych);

   3) Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet (w tym z możliwością rejestrowania i utrwalania wizerunku);

   4) Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich (w zgodzie z przepisami RODO);

   5) Zasady i zakres treści szkolenia pracowników szkoły z zakresu ochrony małoletnich przed przemocą (w tym stosowanie procedury „Niebieskiej karty");

   6) Zasady prowadzenia edukacji małoletnich oraz rodziców/opiekunów prawnych w zakresie ochrony małoletnich przed przemocą;

   7) Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;

   8) Zasady i procedury udzielania wsparcia małoletniemu po ujawnieniu krzywdzenia;

   9) Zadania Zespołu zajmującego się realizacją Polityki Szkoły do spraw Standardów ochrony małoletnich;

   10) Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów.

Rozdział III

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

1. Wszyscy nowo zatrudniani pracownicy oraz wolontariusze, stażyści, praktykanci są weryfikowani pod kątem niekaralności za przestępstwa z użyciem przemocy nad małoletnim, w tym przemocy seksualnej.

1) Informacje dyrektor szkoły pozyskuje z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (Rejestr z dostępem ograniczonym, Rejestr publiczny, Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystywaniu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w rejestrze).

2) W przypadku nauczycieli dyrektor dodatkowo zasięga informacji z Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych, a nauczyciele zobowiązani są do złożenia zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego.

3) Nowo zatrudniani pracownicy administracji i obsługi składają oświadczenie o niekaralności oraz braku toczącego się wobec nich postępowania karnego pod klauzulą odpowiedzialności karnej.

4) Zatrudniani pracownicy, także zatrudnieni od dnia 01.09.2023 r., którzy pracowali za granicą podlegają sprawdzeniu pod kątem niekaralności za przestępstwa z użyciem przemocy nad małoletnimi, w tym przemocy seksualnej.

   a/ W celu realizacji ww. punktu dyrektor szkoły, przed zatrudnieniem nowych pracowników zasięga informacji z rejestru kraju, w którym pracowali przed podjęciem pracy w Polsce.

   b/ W przypadku, gdy uzyskanie danych nie jest możliwe, ww. pracownicy składają stosowne oświadczenie, że nie byli karani za przestępstwo z użyciem przemocy wobec małoletnich, w tym przemocy seksualnej oraz, że nie toczy się przeciwko nim postepowanie karne. Oświadczenie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie nieprawdziwego oświadczenia.

2. Oświadczenia o niekaralności przyjmuje się w sytuacjach, gdy prawo nie daje możliwości uzyskania informacji w inny sposób (informacja z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, informacja z sądu lub zaświadczenie, itp.).

3. Informacje o niekaralności w zakresie przestępstw z użyciem przemocy wobec małoletniego, w tym przemocy seksualnej oraz inne informacje dotyczące niekaralności przechowywane są w teczce akt osobowych pracownika.

Rozdział IV

Zasady bezpiecznych relacji

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu (wszystkich pracowników) z małoletnimi, wskazujące, jakie zachowania wobec małoletnich są niedozwolone, a jakie pożądane. Złamanie zasad jest podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej(Kodeks pracy, Kodeks karny).

1) Zachowania wskazane:

a/ pełne poszanowania godności dziecka kontakty, ze szczególnym uwzględnieniem jego prawa do ochrony przed jakąkolwiek formą krzywdzenia,

b/ przyjazne, akceptujące, przejrzyste nastawienie do małoletnich, wykluczające jakiekolwiek formy dyskryminacji czy też uprzedzeń,

c/ przestrzeganie przepisów prawa, w tym prawa wewnątrzszkolnego, między innymi: Statutu, regulaminów, procedur i programów obowiązujących w szkole,

d/zachowywanie dystansu, zarówno fizycznego jak i psychicznego (kontakt powinien naturalnie wynikać z zabawy lub potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa dziecku),

e/ monitorowanie sytuacji i zwracanie uwagi na symptomy wskazujące na to, że małoletni może być ofiarą przemocy w jakiejkolwiek formie oraz podejmowanie działań określonych w Standardach,

f/ edukowanie uczniów i informowanie rodziców/opiekunów w zakresie praw dziecka (Konwencja o prawach dziecka, najnowsze regulacje, w tym Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw oraz Standardy obowiązujące w szkole).

2) Zachowania niedozwolone:

a/ stanowiące zaniedbanie ww. zasad (ust. 1, pkt 1, lit. a-f),

b/ wszelkie zachowania (słowne, fizyczne), które poniżają, zawstydzają bądź upokarzają dziecko,

c/ nawiązywanie z dziećmi relacji o charakterze seksualnym, romantycznym czy też zachowywanie się wobec nich w sposób prowokacyjny,

e/ utrwalanie wizerunku małoletniego dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie, w tym także umożliwienie utrwalenia lub przekazywanie wizerunków małoletnich osobom trzecim, (wyjątek stanowi utrwalenie wizerunku na potrzeby szkoły na podstawie zgody udzielonej przez rodziców/opiekunów prawnych zgodnie z przepisami RODO),

f/ proponowanie małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych, napojów energetycznych, nielegalnych substancji, jak również aprobowanie używania ich na terenie szkoły oraz w trakcie zajęć organizowanych poza szkołą,

g/ nawiązywanie kontaktów z małoletnimi uczęszczającymi do szkoły poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń do małoletnich lub ich rodziców w mediach społecznościowych z wyjątkiem kontaktu w celach organizacyjnych i edukacyjnych, (obowiązującą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami/opiekunami prawnymi są kanały służbowe takie jak: e-mail, telefon służbowy, dziennik elektroniczny),

i/ w sytuacjach wymagających wykonania przez personel szkoły czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego należy unikać kontaktu fizycznego innego niż niezbędny,

k/ zachowania mogące świadczyć o braku znajomości aktualnych przepisów prawa oświatowego i wewnątrzszkolnych dokumentów,

l/ ujawnianie informacji o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej dotyczących małoletnich osobom nieuprawnionym.

2. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi wskazujące jakie zachowania są społecznie aprobowane, a jakie naganne i podlegające konsekwencjom (Statut, Regulamin oceny zachowania).

1) Zachowania wskazane:

a/ okazywanie szacunku i tolerancji wobec odmienności, potrzeb i możliwości innych małoletnich,

b /przestrzeganie zasad i reguł ustalonych wspólnie w klasie zawartych w kodeksach klasowych, kontraktach i dokumentach wewnątrzszkolnych dotyczących wzajemnych relacji oraz zachowania ustalonego porządku,

c/ zachowywanie pożądanego dystansu, zarówno fizycznego, jak i psychicznego,

rozwiązywanie problemów, konfliktów poprzez zgłaszanie problemów pracownikom szkoły,

d/ reagowanie na przejawy różnych form przemocy i informowanie o zauważonych nieprawidłowościach pracowników szkoły,

2) Zachowania niedozwolone:

a/ stanowiące zaniedbanie ww. zasad (ust. 2, pkt 1, lit. a-d),

b/ stosowanie przemocy słownej (między innymi: wyśmiewanie, obrzucanie wyzwiskami, stosowanie uszczypliwości, kpin), a także przemocy psychicznej (między innymi: upokarzanie, plotkowanie, manipulowanie relacjami, wykluczanie),

c/ stosowanie przemocy fizycznej (popychanie, bicie, kopanie, plucie, zamykanie, przytrzymywanie itp.),

d/ wykorzystywanie relacji wynikającej z przewagi fizycznej lub psychicznej: zastraszanie, przymuszanie, groźby itp.,

e/ niszczenie lub zabieranie cudzej własności,

f/ nakłanianie lub zmuszanie innych uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) do zachowań wbrew ich woli lub wykorzystywanie przejawianych przez nich trudności we właściwym rozumieniu sytuacji społecznych i moralnej ocenie wartości czynu,

g/ używanie wulgarnych sformułowań, żartów, gestów o charakterze erotycznym oraz składanie propozycji seksualnych,

h/ utrwalanie wizerunku małoletniego poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie oraz stosowanie przemocy z wykorzystaniem technologii (nękanie, szantażowanie z wykorzystaniem sieci, publikowanie lub rozsyłanie kompromitujących informacji, zdjęć, filmów, podszywanie się pod kogoś wbrew jego woli itp.),

i/ proponowanie innym małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych, w tym papierosów elektronicznych, nielegalnych substancji, jak również używanie ich.

Rozdział V

Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Szkoła umożliwia dostęp do Internetu – realizowany z wykorzystaniem Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, zapewniającej szybki i bezpieczny dostęp – dla nauczycieli, pracowników w zakresie potrzebnym do wykonywania obowiązków służbowych oraz dla uczniów.

2. Szkoła posiada rozwiązania organizacyjne zapewniające bezpieczeństwo, w tym zabezpieczenie przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalowanie i aktualizowanie oprogramowania.
3. Pracownicy aktualizują oprogramowanie zgodnie z wytycznymi systemu.

4. Szkoła prowadzi politykę haseł. Pracownicy posiadają loginy i hasła do korzystania z komputerów służbowych.

5. Nauczyciele sprawdzają urządzenia z dostępem do Internetu: tablice interaktywne, monitory, tablety, laptopy pod kątem niebezpiecznych treści. Używają wyłącznie certyfikowanych programów i aplikacji.

6. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem korzystania z sieci przez małoletnich, nauczyciel posiada obowiązek edukowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.

7. Nauczyciele czuwają nad bezpieczeństwem korzystania z sieci podczas zajęć.

8. Nauczyciele prowadzą cykliczne edukowanie dotyczące bezpiecznego korzystania z sieci Internet oraz urządzeń elektronicznych potwierdzone wpisem do dziennika.

9. Uczniowie korzystają z przydzielonych, indywidualnych kont, do których logują się na początku każdych zajęć. Wykonane prace i ćwiczenia zapisują we wskazany sposób na własnych kontach.

10. Uczniowie nie mogą samodzielnie i bez zgody nauczyciela instalować żadnego oprogramowania. Korzystanie z pamięci przenośnych wymaga zgody nauczyciela i sprawdzenia programem antywirusowym.

11. W Szkole jest wyznaczona osoba odpowiedzialna za monitoring bezpieczeństwa sieci komputerowej.

Rozdział VI

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich

1. Szkoła posiada uzgodnione z Inspektorem ochrony danych osobowych przepisy dotyczące ochrony danych osobowych RODO.

2. Nauczyciele pozyskują zgody na udostępnianie wizerunku ucznia (w tym zasady wykorzystania wizerunku na stronie internetowej szkoły, stronach innych placówek oświatowych, mediach, itp.). Rodzice/opiekunowie prawni są poinformowani o możliwości cofnięcia zgody.

3. Nauczyciele są zobowiązani do bezwzględnego przestrzegania przepisów RODO oraz znają zasady reagowania w przypadku braku zgody.

4. Nauczyciele dokonują weryfikacji treści umieszczanych na stronie internetowej, facebooku oraz na tablicach informacyjnych.

5. Ostatecznej weryfikacji dokonują nauczyciele/pracownicy upoważnieni do zamieszczania informacji na stronie internetowej szkoły, facebooku oraz na tablicach informacyjnych.

6. Szczególnej ochronie podlegają dane wrażliwe, w tym dużą uwagę zwraca się na dane uczniów posiadających orzeczenia o niepełnosprawności, o potrzebie kształcenia specjalnego, opinie.

7. Podczas uroczystości szkolnych, w tym z udziałem zaproszonych osób, każdorazowo zwraca się uwagę obecnych na rejestrowanie do prywatnego użytku – dyrektor lub upoważniony nauczyciel informuje o obowiązujących zasadach wykorzystania wizerunku:

   1) wykorzystanie przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunek uczniów i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku uczniów - przez ich rodziców/opiekunów prawnych,

   2) zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki małoletnich nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba, że ich rodzice/opiekunowie prawni wyrażą na to zgodę,

   3) przed publikacją zdjęcia/nagrania online należy sprawdzić ustawienia prywatności w celu upewnienia się, kto będzie miał dostęp do wizerunku małoletniego.

Rozdział VII

Zasady i zakres treści szkolenia dla pracowników szkoły

1. Wszyscy pracownicy zostaną przeszkoleni przez edukatora akredytowanej placówki doskonalenia nie później niż do 15 lutego 2024 r., w zakresie standardów ochrony małoletnich przed przemocą (w tym w zakresie rozpoznawania symptomów świadczących o przemocy, procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów jej formularzy, procedur zgłaszania informacji o możliwym krzywdzeniu dziecka oraz interwencji i odpowiedzialności prawnej pracowników zobowiązanych do podejmowania interwencji). Odbycie szkolenia potwierdza się stosownym zaświadczeniem wydanym przez akredytowaną placówkę doskonalenia nauczycieli

2. Nowo zatrudniani pracownicy zostają przeszkoleni z zakresu ww. treści przez osobę upoważnioną – przewodniczącego zespołu lub dyrektora, w pierwszym tygodniu pracy.

3. Szczegółowy zakres treści szkolenia:

   1) Omówienie Standardów ochrony małoletnich obowiązujących w szkole, (w tym zachowań pożądanych i zabronionych, procedury zgłaszania i reagowania);

   2) Postępowanie w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletniego z wykorzystaniem procedury „Niebieskiej Karty"

      a/ zgłoszenie do przewodniczącego zespołu lub dyrektora celem wszczęcia procedury

      b/ w przypadku konieczności: odizolowanie małoletniego od sprawcy przemocy

   3) Symptomy krzywdzenia: agresja, nadmierne wyciszenie, wycofanie, nagła zmiana zachowania, ślady przemocy na ciele, sposób ubierania się, np. zbyt obszerne, niezwracające uwagi lub krzykliwe, garbienie się, drżenie rąk, nieadekwatna reakcja na bodźce, rysunek zawierający treści, których małoletni nie powinien znać, itp.

   4) Krzywdzenie małoletnich, ze zwróceniem uwagi na wiek dziecka.
   5) Ochrona małoletnich – RODO.

   6) Zakres odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej w przypadku stosowania lub braku podjęcia działań w związku z podejrzeniem lub stwierdzonym krzywdzeniem małoletniego.

Rozdział VIII

Zasady prowadzenia edukacji małoletnich oraz informowania rodziców/opiekunów prawnych w zakresie ochrony małoletnich przed przemocą

1. Zapisy Standardów ochrony małoletnich przed przemocą omawiane są na spotkaniach informacyjnych dla rodziców/opiekunów prawnych.

2. Zajęcia o charakterze edukacyjnym dla małoletnich odbywają się dwa razy w roku szkolnym w formie dostosowanej do wieku uczniów.

3. Szkoła zobowiązuje się do przekazywania informacji dla dzieci i rodziców/opiekunów prawnych w sprawie możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji.

4. Standardy podlegają publikacji na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej szkoły.

5. Standardy stosuje się w szkole w korelacji z zapisami Statutu, regulaminami, Procedurami bezpieczeństwa oraz przepisami prawa oświatowego, zwłaszcza Ustawy o Systemie Oświaty, Ustawy Karta Nauczyciela oraz innymi przepisami, w tym Kodeks pracy, Kodeks karny, Kodeks cywilny.

Rozdział IX

Zasady dotyczące interwencji

1. W szkole obowiązują zasady i procedury zgłaszania podejrzeń oraz podejmowania interwencji, które określają szczegółowo, jakie działania należy podjąć w sytuacji podejrzenia, że małoletni może doświadczać przemocy ze strony personelu szkoły, rówieśników, członków rodziny oraz osób obcych;

2. Każdy pracownik szkoły, zarówno pracownik pedagogiczny, jak i administracji i obsługi, zobowiązany jest do zgłoszenia bez zbędnej zwłoki przewodniczącemu Zespołu, a w przypadku jego nieobecności, dyrektorowi, informacji o krzywdzeniu dziecka lub istnieniu prawdopodobieństwa krzywdzenia dziecka w jakiejkolwiek formie pod rygorem odpowiedzialności karnej lub dyscyplinarnej.

3. Każde zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia dziecka jest traktowane z pełną powagą i dokładnie weryfikowane.

4. W zależności od zgłoszonej sytuacji, osoba odpowiedzialna za Standardy w porozumieniu z dyrekcją i członkami Zespołu uruchamia odpowiednie procedury.

5. Osoby dokonujące zgłoszenia oraz osoby, którym zgłoszono podejrzenie krzywdzenia dziecka, jak również świadkowie zdarzenia są zobowiązane do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji związanych ze zdarzeniem oraz z zastrzeżeniem działań koniecznych w ramach procedur podejmowanych interwencji. Ww. osoby składają oświadczenie o zachowaniu poufności zgodnie ze wzorem stanowiącym Załącznik nr 3 do Standardów przed przystąpieniem do czynności wyjaśniających lub przed przystąpieniem do udziału w czynnościach wyjaśniających.

6. Wyznaczony członek Zespołu przechowuje dokumenty związane z działalnością Zespołu w cyfrowym folderze dedykowanym do przechowywania ww. informacji z wykorzystywaniem narzędzi internetowych i usług Google dysk oraz uwzględnia ww. informacje w elektronicznym rejestrze zgłoszeń.

7. Wersja papierowa będzie przechowywana w gabinecie pedagoga specjalnego.

8. Interwencje dzielimy na wewnętrzne i zewnętrzne, w zależności od rozpatrywanego przypadku. Interwencja może przebiegać również z podziałem na etapy (wewnętrzny i zewnętrzny). Dyrektor w porozumieniu z przewodniczącym i członkami Zespołu podejmuje decyzję o nadaniu sprawie stosownego biegu poprzez rozwiązanie przypadku przemocy na terenie szkoły lub zawiadomieniu o sprawie odpowiednich organów, takich jak: sąd rodzinny, policja, prokuratura, MOPS, uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty".

   1) Interwencja wewnętrzna jest podejmowana wewnątrz Szkoły, poprzez realizację przyjętych procedur, w przypadku gdy:

      a/ podejrzanym o krzywdzenie lub dokonującym przemocy na małoletnim jest pracownik Szkoły i zgłoszenie dotyczy negatywnych zachowań niebędących przestępstwami na szkodę małoletniego,

      b/ podejrzanym o krzywdzenie lub dokonującym przemocy na małoletnim jest uczeń Szkoły i zgłoszenie dotyczy negatywnych zachowań niebędących przestępstwami na szkodę małoletniego,

      c/ podejrzanym o krzywdzenie lub dokonującym przemocy na małoletnim jest członek rodziny/ opiekun prawny i zgłoszenie dotyczy negatywnych zachowań niebędących przestępstwami na szkodę małoletniego.

Przebieg interwencji wewnętrznej:

a/ Niezwłocznie po otrzymaniu zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia dziecka, osoba odpowiedzialna za Standardy bądź członek Zespołu podejmuje kroki mające na celu ocenę sytuacji.

b/ W zależności od oceny sytuacji dochodzi do rozmowy z dzieckiem lub z dzieckiem i jego rodzicem/opiekunem prawnym oraz z ewentualnymi świadkami przemocy, w przestrzeni bezpiecznej dla dziecka, w celu ustalenia dalszego postępowania oraz planu pomocy i udzielenia dziecku wsparcia adekwatnego do potrzeb.

c/ W sytuacji, gdy zgłoszenie dotyczy negatywnych zachowań niebędących przestępstwami na szkodę dziecka przewodniczący lub członek Zespołu sporządza notatkę zawierającą ustalenia mające na celu powstrzymanie dalszego krzywdzenia i niezwłocznie przekazuje raport dyrekcji, która podejmuje decyzję dotyczącą dalszego działania. Szkoła może przedsięwziąć środki zapobiegawcze, w tym ograniczyć osobie, której dotyczy zgłoszenie kontakt z dziećmi, jak również przedsięwziąć środki dyscyplinarne adekwatne do sytuacji z rozwiązaniem umowy z pracownikiem włącznie, a w przypadku osób współpracujących ze szkołą – włącznie z natychmiastowym rozwiązaniem umowy łączącej szkołę z osobą współpracującą.

2) Interwencja zewnętrzna polega na podjęciu kroków prawnych – powiadomienia właściwych instytucji (opieki społecznej, policji, prokuratury, sądu rodzinnego, podjęciu działań związanych z procedurą „Niebieskiej karty"), jest podejmowana w wypadku, gdy:

a/ interwencja wewnętrzna okazuje się niewystarczająca,

b/ zgłoszony przypadek wiąże się z prawnym obowiązkiem zawiadamiania organów zewnętrznych, takich jak policja lub prokuratura (podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka).

c/ zgłoszony przypadek podlega pod procedurę „Niebieskiej Karty".

3) Zakres procedury „Niebieskiej Karty" i ogólne zasady jej stosowania:

a/ Procedura postępowania „Niebieskiej Karty" obowiązuje wszystkich pracowników szkoły;

b/ Do wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty" nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy.

c/ Nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje dyrektor szkoły, udziela wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w proces pomocy ofierze przemocy domowej, w tym prawnej i organizacyjnej;

d/ Bezpośredni nadzór nad realizacją działań w sprawach krzywdzenia małoletnich prowadzi przewodniczący ds. Standardów;

e/ Druki i formularze „Niebieskiej Karty – A" i „Niebieskiej Karty – B" znajdują się w sekretariacie szkoły i w gabinetach: pedagoga specjalnego i psychologa oraz załączniku nr 6

f/ Rejestr wszczętych procedur „Niebieskiej Karty" prowadzi sekretariat szkoły, zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji Kancelaryjnej. Wgląd w dokumentację wszczętych procedur posiadają wyłącznie osoby upoważnione imiennie przez dyrektora szkoły.

Rozdział X

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

1. Procedura zgłaszania podejrzeń

1) Każdy, kto podejrzewa przemoc wobec małoletniego lub jest jej świadkiem winien bezwzględnie zgłosić to dyrekcji, przewodniczącemu Zespołu lub pracownikowi szkoły.

2) W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, pracownik niezwłocznie informuje odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998, a następnie informuje, dyrektora, przewodniczącego i rodziców.

3) W przypadku niemożności dokonania osobistego zgłoszenia osobie odpowiedzialnej za Standardy, zgłoszenia można dokonać drogą elektroniczną wysyłając e-mail na adres: zss1@op.pl.

4) W przypadku zgłoszenia dokonanego w formie ustnej, osoba której złożono zgłoszenie ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej dotyczącej otrzymanego zgłoszenia i niezwłocznego przekazania jej wraz ze wszystkimi uzyskanymi informacjami przewodniczącemu Zespołu.

5) E-mail wskazany powyżej sprawdzany jest przez członka Zespołu ds. Standardów w sposób regularny. Każde zgłoszenie, zarówno w formie ustnej jak i pisemnej, traktowane jest z powagą i dokładnie sprawdzane.

6) W zależności od zgłoszonej sytuacji, osoba odpowiedzialna za Standardy w porozumieniu z dyrekcją i członkami Zespołu uruchamia odpowiednie procedury.

7) Osoby dokonujące zgłoszenia oraz osoby którym zgłoszono podejrzenie krzywdzenia dziecka, jak również świadkowie zdarzenia są zobowiązane do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji związanych ze zdarzeniem oraz z zastrzeżeniem działań koniecznych w ramach procedur podejmowanych interwencji,
   Ww. osoby składają oświadczenie o zachowaniu poufności zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 3 do Standardów przed przystąpieniem do czynności wyjaśniających lub przed przystąpieniem do udziału w czynnościach wyjaśniających.

8) Wyznaczony członek Zespołu przechowuje dokumenty związane z działalnością Zespołu w cyfrowym folderze dedykowanym do przechowywania ww. informacji z wykorzystywaniem narzędzi internetowych i usług Google dysk oraz uwzględnia ww. informacje w elektronicznym rejestrze zgłoszeń.

2. Procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika szkoły

1) W przypadku, gdy mogło dojść do dokonania przemocy na małoletnim przez pracownika szkoły należy niezwłocznie zatrzymać krzywdzenie, następnie poinformować o tym dyrektora, przewodniczącego Zespołu i wychowawcę oraz sporządzić kartę zgłoszenia, Załącznik nr 1.

2) W przypadku, gdy świadkiem przemocy jest osoba nieletnia powinna ona niezwłocznie poinformować o tym fakcie osobę dorosłą np. pracownika szkoły.

3) W związku z podejrzeniem stosowania przemocy wobec małoletniego przez pracownika dyrektor lub przewodniczący Zespołu izoluje małoletniego od potencjalnego sprawcy.

4) Dyrektor szkoły lub na jego polecenie przewodniczący Zespołu – przeprowadza rozmowę z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia oraz w celu poznania jego wersji wydarzeń, następnie dokonuje analizy zebranych danych oraz planuje działania mające na celu uchronienie dzieci przed ryzykiem powtórzenia się problemu.

5) Dyrektor Szkoły monitoruje sytuację, sprawdza, czy zaplanowane działania są wdrażane i przynoszą efekt. Na tym etapie postępowania dyrektor ma możliwość

zastosowania środków dyscyplinujących wobec pracownika zgodnie z przepisami Kodeksu Pracy.

6) W przypadku, gdy pracownik jest podejrzany o znęcanie fizyczne, psychiczne, wykorzystywanie seksualne lub inne przestępstwo na szkodę ucznia, dyrektor niezwłocznie zgłasza na policję lub do prokuratury zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

7) W każdym z przytoczonych przypadków małoletni zostaje niezwłocznie otoczony opieką i wsparciem psychologa szkolnego, wychowawcy i innych specjalistów według potrzeb.

8) Przewodniczący zawiadamia rodziców o incydencie, informuje o stanie małoletniego np. konieczności interwencji medycznej (badania lekarskiego) oraz o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego.

9) W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, pracownik niezwłocznie informuje odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998, a następnie informuje dyrektora, przewodniczącego Zespołu i rodziców oraz sporządza notatkę z tego wydarzenia.

10) Kolejne kroki postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji. Szkoła obejmuje małoletniego i jego rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

3. Procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia rówieśniczego – małoletniego na małoletnim.

1) W przypadku, gdy mogło dojść do dokonania przemocy na małoletnim przez małoletniego należy niezwłocznie zatrzymać krzywdzenie, następnie poinformować o tym dyrektora, przewodniczącego Zespołu i wychowawcę oraz sporządzić notatkę służbową oraz kartę zgłoszenia, Załącznik nr 1.

4) W przypadku, gdy świadkiem przemocy jest osoba nieletnia powinna niezwłocznie poinformować o tym fakcie osobę dorosłą np. pracownika szkoły.

5) Psycholog/pedagog specjalny przeprowadza rozmowę z osobami uczestniczącymi w zdarzeniu. Osoba przeprowadzająca ww. rozmowy zakłada kartę zgłoszenia.

6) Zespół rozpatruje sytuację i uwzględniając charakter zdarzenia podejmuje decyzję o podjęciu dalszych działań, które mogą obejmować w szczególności:

a/ poinformowanie rodziców/prawnych opiekunów o zdarzeniu,

b/ustalenie planu naprawczego w celu zmiany niepożądanych zachowań,

b/ umożliwienie objęcia dziecka opieką psychologiczną,

c/ odizolowanie dziecka dopuszczającego się krzywdzenia od innych dzieci,

d/ przypadku, gdy osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie może stanowić czyn karalny, Zespół informuje właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję w drodze pisemnego zawiadomienia,

e/ przypadku, gdy osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie może stanowić przestępstwo, Zespół niezwłocznie zawiadamia policję lub prokuraturę.

4. Procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia przez członka rodziny lub osoby trzecie

1) W przypadku podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone przez członka rodziny, pracownik ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi szkoły, przewodniczącemu Zespołu oraz sporządzenia notatki służbowej.

2) Dyrektor szkoły wzywa opiekunów dziecka oraz informuje ich o podejrzeniu. W takim spotkaniu uczestniczy osoba odpowiedzialna za realizację Standardów, która zakłada kartę zgłoszenia, Załącznik nr 1.

3) Pedagog /psycholog szkolny sporządzają opis sytuacji dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, wychowawcą i rodzicami, we współpracy z dyrektorem oraz Zespołem ds. Standardów opracowują plan pomocy dziecku.

4) W przypadkach dotyczących wykorzystywania seksualnego, znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu dyrektor informuje rodziców o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekuńczy).

5) Przewodniczący lub wyznaczony członek Zespołu ds. Standardów składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub pisze wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu rodzinnego lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A".

6) Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji zewnętrznych.

7) Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 2 do Standardów.

8) Wszyscy pracownicy Szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

5. Procedura „Niebieskiej Karty”

1) Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza Karty – „A” w przypadku powzięcia podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletnich lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny czy przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

2) Do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy.

3) Do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” nie jest wymagany uprzedni kontakt z osobą stosującą przemoc domową ani jej obecność w czasie wypełniania kwestionariusza.

4) Osoba wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty” ma prawo wykorzystać informacje zawarte we wstępnej diagnozie oceny sytuacji małoletniego Załącznik nr 4 (arkusz diagnostyczny) , a także przeprowadzić rozmowę z małoletnim.

5) Z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się rozmowę w warunkach gwarantujących jej swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz bezpieczeństwo.

6) Czynności w ramach procedury "Niebieskiej Karty" przeprowadza się w obecności osoby najbliższej dziecku oraz psychologa/pedagoga.

7) Po wypełnieniu karty – „A”, osoba dotknięta przemocą domową w rodzinie - rodzic, opiekun prawny, osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie otrzymuje wypełniony formularz Karty – B.

8) Formularz „B” jest dokumentem dla osób pokrzywdzonych, zawierającym definicję przemocy, praw człowieka, informację o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc.

9) Formularza „B” nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej.

10) Żaden z formularzy "Niebieskich Kart" nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o doznawanie czy stosowanie przemocy domowej.

11) Wypełniony formularz „Niebieska Karta A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego.

12) Wypełnienie formularza „A” nie zwalnia z obowiązku podjęcia działań interwencyjnych zapewniających bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy.

13) Załączniki do procedury:

a/ Wzór Karty zgłoszenia krzywdzenia małoletniego – Załącznik nr 1,
b/ Wzór oświadczenia o poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia dzieci/małoletnich – Załącznik nr 2,
c/ Oświadczenie o poufności – Załącznik nr 3,
d/ Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy wobec małoletnich – Załącznik nr 4,
e/ Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania dziecka /małoletniego – Załącznik nr 5,
f/ Wzór formularz „Niebieskiej Karty – „A” – Załącznik nr 6,
g/ Wzór formularza „Niebieskiej Karty – B” Załącznik nr 7.

6. Procedura w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy

1) W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie informują dyrektora, przewodniczącego Zespołu, wychowawcę oraz zapewniają ofierze opiekę psychologiczno – pedagogiczną.

2) Dyrektor szkoły, przewodniczący Zespołu wraz z wychowawcą klasy powinni dokonać analizy okoliczności zdarzenia, przeprowadzić rozmowy z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu i zaplanować dalsze postępowanie.

3) Szkoła informuje rodziców o podejrzeniu cyberprzemocy.

4) Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.

5) Informatyk – pracownik szkoły w miarę możliwości zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane.

6) W sytuacji, gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.

7) W przypadku złamania prawa i niemożności ustalenia tożsamości sprawcy należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

8) W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, należy podjąć dalsze działania mające na celu poznanie przyczyn zachowania, zadośćuczynienie,

zastosowanie środków dyscyplinujących oraz objęcie sprawcy pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

9) Rodzice sprawcy powinni być powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami i decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinujących wobec ich dziecka

Rozdział XI

Wspieranie małoletnich

1. Szkoła ma obowiązek wspierania osób małoletnich, które doświadczyły przemocy w jakiejkolwiek formie.

2. Wsparcie dokonywane jest z wykorzystaniem metod wychowawczych stosowanych w szkole będących w zakresie obowiązków nauczycieli, pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa określonych także w zapisach statutu.

3. Wsparciem w zakresie ochrony przed krzywdzeniem szkoła otacza w szczególny dzieci niepełnosprawne oraz o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

4. Pracownicy zwracają szczególną uwagę na symptomy i zachowania mogące świadczyć o krzywdzeniu, wykorzystywaniu ograniczeń związanych z niepełnosprawnościami, specjalnymi potrzebami zarówno w środowisku domowym, jak i szkolnym. Nauczyciele wychowawcy oraz specjaliści prowadzą edukację małoletnich w tym zakresie.

5. Uczeń zostaje objęty działaniami w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Jeżeli jest to konieczne nauczyciel-wychowawca, z pomocą pedagoga, psychologa, pedagoga specjalnego sporządza plan wsparcia pokrzywdzonego, który podlega zatwierdzeniu przez dyrektora.

   1) Plan wsparcia zawiera w szczególności:

      a/ dane identyfikacyjne ucznia,
      b/ informacje o rodzaju doznanej krzywdy,
      c/ harmonogram działań,
      d/ zakres współdziałania specjalistów,
      e/ ewaluację – modyfikację, kontynuację lub zakończenie działań,
      f/ wnioski do dalszego działania w kwestii wsparcia pokrzywdzonego małoletniego.

   2) W przypadku gdy sprawcą przemocy jest małoletni należy również objąć go wsparciem oraz podjąć działania zmierzające do zbadania jego sytuacji rodzinnej oraz rozeznania przyczyny agresji.

6. Nauczyciele w ramach prowadzonych zajęć z uczniami przeprowadzają zajęcia omawiające zasady bezpiecznych relacji rówieśniczych, funkcjonowania w grupie oraz korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet, co najmniej dwa razy w półroczu. Przeprowadzenie ww. zajęć dokumentuje się poprzez wpis tematu w dzienniku.

Rozdział XII

Zespół do spraw Standardów ochrony małoletnich przed przemocą

1. Dyrektor powołuje Zespół do spraw opracowania, wdrażania i monitorowania realizacji Standardów ochrony oraz wyznacza przewodniczącego.

2. W skład Zespołu ds. Standardów wchodzą: pedagog specjalny, psycholog, pracownik działu administracji, dwóch nauczycieli.

3. Zadania Zespołu:

   1) Opracowanie Standardów Ochrony na podstawie analizy wymogów prawnych (zewnętrznych i wewnętrznych), charakteru działalności szkoły oraz jej potrzeb

   2) Wdrażanie Standardów na podstawie harmonogramu działań.

   3) Przeprowadzanie szkoleń pracowników w zakresie określonym w Standardach na mocy upoważnienia dyrektora lub rekomendowanie dyrektorowi edukatora z placówki doskonalenia posiadającej akredytację.

   4) Przyjmowanie, badanie zgłoszonej sprawy oraz podejmowanie decyzji z uzyskaniem akceptacji dyrektora w sprawie nadania jej dalszego biegu.

   5) Zawiadamianie oraz współpraca z odpowiednimi instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę małoletnich przed przemocą, wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty".

   6) Przeprowadzanie wszelkich działań wyjaśniających takich jak rozmowa z pokrzywdzonym małoletnim, rodzicami/opiekunami prawnymi, w przypadku przemocy rówieśniczej z innymi małoletnimi (w tym zwrócenie uwagi na sytuację małoletniego, który jest podejrzewany o stosowanie przemocy lub ją stosuje pod kątem rozpoznania jego sytuacji rodzinnej).

   7) Koordynowanie działań związanych z udzielaniem wsparcia małoletnim (w tym realizacja planu wsparcia).

8) Prowadzenie dokumentacji w formie rejestru zgłoszeń, kart interwencji, protokołów posiedzeń Zespołu oraz sprawozdań (dwa razy w roku szkolnym).

9) Edukowanie małoletnich, udostępnianie wiedzy, informacji rodzicom, pracownikom szkoły oraz innym osobom zainteresowanym.

10) Monitorowanie realizacji polityki ochrony małoletnich przed przemocą.

4. Przewodniczący Zespołu jest odpowiedzialny za składanie na posiedzeniach Rady pedagogicznej sprawozdań z działalności Zespołu, co najmniej dwa razy w ciągu roku szkolnego.

5. Wnioski wynikające z monitorowania realizacji Standardów ochrony służą modyfikowaniu i wprowadzaniu ewentualnych zmian w treści Standardów.

6. Z posiedzeń Zespołu sporządza się protokół.

7. Dyrektor w trybie Zarządzenia określa wzór dokumentacji związanej z przyjmowaniem zgłoszeń o stosowaniu lub podejrzeniu stosowania przemocy wobec małoletniego, dokumentowania interwencji, rejestru interwencji.

8. Okres przechowywania tej dokumentacji wynosi 5 lat.

9. Obradom Zespołu oraz sporządzanym protokołom nadaje się klauzulę poufności. Członkowie Zespołu posiadają stosowne upoważnienia nadane przez dyrektora szkoły.

10. Udzielanie informacji na temat realizacji Standardów wszelkim upoważnionym organom udziela dyrektor a podczas jego nieobecności przewodniczący Zespołu.

Rozdział XIII

Monitorowanie Polityki ochrony małoletnich przed przemocą

1. Obowiązująca w szkole Polityka ochrony małoletnich przed przemocą podlega bieżącemu monitoringowi przez Zespół ds. Standardów.

2. Posiedzenia Zespołu zwoływane są przez jego przewodniczącego nie rzadziej niż raz w ciągu każdego półrocza lub doraźnie w razie konieczności.

3. Rada Pedagogiczna na swoich posiedzeniach plenarnych dokonuje analizy sprawozdań z realizacji Polityki Ochrony w celu określenia konstruktywnych wniosków służących

ewentualnej korekcie jej zapisów w następstwie czego Zespół może zaktualizować Politykę w celu zapewnienia jej jak najwyższej skuteczności.

4. O wszelkich zmianach w Polityce, osoba odpowiedzialna za Politykę informuje poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej szkoły oraz tablicy ogłoszeń.

5. Pracownikom, uczniom, rodzicom/opiekunom prawnym szkoła umożliwia zgłaszanie uwag do Polityki w celu zapewnienia jej efektywnego funkcjonowania w drodze korespondencji mailowej wysłanej na adres osoby odpowiedzialnej za Politykę: zss1@op.pl.

Rozdział XIV

Uwagi końcowe

1. Szkoła zamieszcza opracowane Standardy Ochrony Małoletnich przed Przemocą na stronie internetowej szkoły oraz na tablicy ogłoszeń.

2. W gabinecie dyrektora, w pokoju nauczycielskim, na tablicy ogłoszeń, na stronie internetowej szkoły umieszcza się informację zawierająca numery telefonów alarmowych i interwencyjnych najbliższych instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa:
telefon alarmowy 112, policja 997, pogotowie ratunkowe 999, Kuratorium Oświaty, Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

3. W wymienionych wyżej miejscach umieszcza się również numery telefonów interwencyjnych: 116-111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży; 800-100-100 - telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawach bezpieczeństwa dzieci; 800-12-12-12 – dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka.

4. Wdrażanie Standardów Ochrony Małoletnich przed Przemocą w Społecznej Szkole Podstawowej nr 1 im. ks. Jana Twardowskiego w Rzeszowie rozpoczęto w dniu 23 stycznia 2024 r. poprzez powołanie Zespołu, zaplanowanie szkoleń dla Rady Pedagogicznej, opracowanie dokumentu, konsultowanie jego formy z edukatorem z akredytowanej Placówki Doskonalenia Nauczycieli.

5. Dokument Standardy Ochrony Małoletnich przed Przemocą w Społecznej Szkole Podstawowej nr 1 im. ks. Jana Twardowskiego w Rzeszowie wchodzi w życie z dniem 11 kwietnia 2024 r.

Załącznik nr 1

Karta zgłoszenia przemocy lub podejrzenia przemocy wobec ucznia

Rzeszów, dnia: ……

Imię i nazwisko ucznia: ……. klasa: ……

Imię i nazwisko osoby zgłaszającej ……...

Stanowisko/pokrewieństwo ……...

Rodzaj informacji:

- zaobserwowane symptomy krzywdzenia małoletniego:

……

……

……

- informacja od małoletniego/ od innej osoby o stosowaniu wobec niego przemocy:

……

……

……

- krótki opis okoliczności pozyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego, stosowaniu wobec niego przemocy, lub podejrzenia o możliwości krzywdzenia:

……

……

……

……

……

……

Podpis osoby zgłaszającej: …….

Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia:

data: …….. podpis……...

Załącznik nr 2

<table>
<tr><td colspan="3">KARTA INTERWENCJI</td></tr>
<tr><td colspan="3">Imię i nazwisko małoletniego:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Przyczyna interwencji:
……
……</td></tr>
<tr><td>Osoba informująca o podejrzeniu krzywdzenia/krzywdzeniu:</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Działania podjęte przez: pedagoga/psychologa/ pedagoga specjalnego/ wychowawcę</td><td>data</td><td>działanie</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego</td><td>data</td><td>streszczenie rozmowy/zachowania</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

Forma podjętej interwencji * - wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację małoletniego
- zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
- wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”
- inny rodzaj interwencji – jaki?

…….

*podkreślić właściwe

Nazwa instytucji, organu, do którego zgłoszono/przekazano interwencję:

……

data ……..

……. **Imię i nazwisko, stanowisko osoby przekazującej**

……... **podpis**

Efekty interwencji:	**data**	**działanie efekty**
- działania organów wymiaru sprawiedliwości, MZiD, MOPS, itp… (jeśli przekazano wyniki)		
- działania szkoły/ rodziców		
- inne		

Podpisy osób upoważnionych:

……

……

……

Załącznik nr 3

Oświadczenie o poufności

Oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletniego oraz przetwarzanych danych osobowych

Oświadczam, że:

- zapoznano mnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, a w szczególności z treścią ogólnego Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r. oraz Ustawy o Ochronie Danych Osobowych;
- zapoznano mnie ze „Standardami Ochrony Małoletnich", wdrożonych w Społecznej Szkole Podstawowej nr 1 im. ks. Jana Twardowskiego w Rzeszowie;
- zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałam/em przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieupoważnionym.

Zobowiązuję się do:

- przetwarzania danych osobowych wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w powierzonych przez Administratora obowiązkach;
- nieujawniania danych zawartych w zbiorach danych, do których uzyskałem/uzyskałam dostęp za upoważnieniem administratora danych;
- nieujawniania sposobów zabezpieczeń danych osobowych przetwarzanych w szkole;
- wykonywania operacji przetwarzania danych zgodnie z Regulaminem Ochrony Danych Osobowych;
- zabezpieczenia tych danych przed dostępem osób nieupoważnionych;
- ochrony danych osobowych przed przypadkowym lub niezgodnym z prawem zniszczeniem, utratą, modyfikacją danych osobowych, nieuprawnionym ujawnieniem danych osobowych, nieuprawnionym dostępem do danych osobowych oraz przetwarzaniem;
- zgłaszania incydentów naruszenia zasad ochrony danych osobowych Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych lub bezpośredniemu przełożonemu.

Przyjmuję do wiadomości, iż postępowanie sprzeczne z powyższymi zobowiązaniami może być uznane przez Administratora za naruszenie przepisów Ustawy o Ochronie Danych osobowych oraz Rozporządzenia o ochronie danych UE z dnia 27 kwietnia 2016 r.

....

(miejscowość, data) (czytelny podpis pracownika)

Załącznik nr 4

Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy domowej wobec małoletniego[1]

Lista A: Informacja od dziecka lub osoby, która była bezpośrednim świadkiem przemocy

A.1. Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp. ☐

A.2. Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp. ☐

A.3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie. ☐

A.4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp. ☐

A.5. Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.). ☐

A.6. Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny). ☐

A.7. Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie. ☐

A.8. Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu). ☐

Obserwacja pracownika szkoły dotycząca rodzica:

A.9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp. ☐

Obserwacja pracownika szkoły lub placówki oświatowej dotycząca dziecka:

[1] Źródło: Kwestionariusze oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie oraz algorytmy postępowania dla oświaty Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia

A.10. Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp. ☐

A.11. Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny. ☐

Lista B: Obserwacja pracownika szkoły lub placówki oświatowej dotycząca dziecka:

B.1. Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy. ☐

B.2. Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp. ☐

B.3. Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne dziecka, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp. ☐

B.4. Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu. ☐

B.5. Dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki. ☐

Informacje dotyczące rodziców:

B.6. Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka. ☐

B.7. Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia dziecku. ☐

B.8. Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej. ☐

B.9. Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp. ☐

B.10. Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej. ☐

Lista C: Obserwacja pracownika szkoły lub placówki oświatowej lub informacja od osób będących w kontakcie z dzieckiem i rodzicami:

C.1. Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie. ☐

C.2. Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka. ☐

C.3. Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość, np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp. ☐

C.4. Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem. ☐

C.5. Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa ☐

C.6. Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje jeden lub więcej spośród wymienionych problemów: emocjonalne, społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność. ☐

C.7. Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka. ☐

C.8. Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka. ☐

C.9. Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców. ☐

Załącznik nr 5

Kwestionariusz diagnostyczny do oszacowania zaniedbania dziecka/małoletniego

L.p.	Symptomy wskazujące na zaniedbanie (forma przemocy)	tak	nie
1.	Nieadekwatne ubranie do pory roku lub pogody		
2.	Niedowaga, niedożywienie, zmęczenie, podkrążone oczy		
3.	Brudna odzież		
4.	Brudne ciało		
5.	Nieprzyjemny zapach (insekty)		
6.	Brak podręczników i przyborów szkolnych		
7.	Kradzieże jedzenia lub innych przedmiotów		
8.	Przebywanie poza domem w późnych godzinach		
9.	Bardzo częste przebywanie poza domem niezależnie od pory roku		
10.	Ma dorosłych „kolegów”		
11.	Nie ma kolegów wśród rówieśników		
12.	Z trudem nawiązuje relacje		
13.	Izoluje się od rówieśników		
14.	Bije się po głowie/twarzy lub wyrywa sobie włosy		
15.	Często ma ślady zadrapań/siniaków		
16.	Często odnosi obrażenia (skręcenia, złamania, skaleczenia)		
17.	Bije innych		
18.	Zawiera przyjaźnie, potem reaguje wrogością		
19.	Gwałtownie uchyla się przed dotykiem		
20.	Moczy się		
21.	Boi się przebywać w zamkniętych pomieszczeniach		
22.	Boi się ciemności		
23.	Unika zajęć wychowania fizycznego		
24.	Unika sytuacji leżakowania w przedszkolu		
25.	Nie bierze udziału w wycieczkach		
26.	Podejmuje zachowania autodestrukcyjne wobec siebie, zwierząt		
27.	Miewa nagłe zmiany nastroju – od euforii do agresji		
28.	Prezentuje natrętne, narzucające się zachowania		
29.	Nie odwzajemnia emocji		
30.	Odrzuca próby nawiązania bliskości		
31.	Ma wybuchy wściekłości		
32.	Nadmiernie skraca dystans fizyczny		
33.	Demonstruje zachowania seksualne		
34.	Nie docenia własnych osiągnięć		
35.	Ma koszmary nocne		
36.	Ma problemy szkolne		

L.p.	Symptomy wskazujące na zaniedbanie (forma przemocy)	tak	nie
37.	Inne:		
Uwaga! Informacje zachowania należy analizować biorąc pod uwagę całość informacji o rodzinie. Pojedynczych zachowań z listy nie można traktować jako jednoznacznie wskazujących na zaniedbanie.			

Załącznik nr 6

.....
(miejscowość, data)

.....

.....
nazwa i adres podmiotu, w którym
jest zatrudniona osoba wypełniająca
formularz „Niebieska Karta – A”

„NIEBIESKA KARTA – A”

W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie)[1)]			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL[2)]			
Nazwa i adres miejsca pracy/ nazwa i adres placówki oświatowej, do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)[1)]			

II. Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierająca Tabelę I

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ ……

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL[2)]		
Adres miejsca zamieszkania:		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: *(np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)[1)]*		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna[3)] *bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne*						

(wymień jakie)						
Przemoc psychiczna[3)] *izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)*						
Przemoc seksualna[3)] *zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)*						
Przemoc ekonomiczna[3)] *niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)*						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej[3)] *wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)*						
Inne[3)] *zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która*						

z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)						

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOSŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)[1)]

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

☐ tak (kiedy? .....gdzie? ....….....) ☐ nie ☐ nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

☐ tak ☐ nie ☐ nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

☐ tak ☐ nie ☐ nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)[1)]

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

☐ ustalono - wypełnij tabelę ☐ nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres			

e-mail			
Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty" (np. członek rodziny, osoba obca)[1)]			

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ

(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie		Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)			
Doprowadzenie do wytrzeźwienia			
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określoną w metrach odległość			
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej			
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w spawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty"			
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni			
Poinformowanie o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej			
Inne (wymień jakie?)			

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			
Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			
Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XIII. DODATKOWE INFORMACJE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeutę, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....
imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej formularz „Niebieska Karta – A”

……..……

(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego

[1)] wpisać właściwe
[2)] numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę
[3)] podkreślić rodzaje zachowań

Załącznik nr 7

„Niebieska karta – B**”**
Informacja dla osób doznających przemocy domowej

Co to jest procedura „Niebieskie Karty”?

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y).
W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

Co to jest przemoc domowa?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

a/ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b/ naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

c/ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,

d/ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e/ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Kto może być osobą doznającą przemocy domowej?

a/ małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni (np.: rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (np.: dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,

b/ wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,

c/ rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,

d/ osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

e/ osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

f/ osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

g/ osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h/ małoletni.

Najczęstsze formy przemocy domowej:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

Ważne

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na numer alarmowy 112. Prawo stoi po Twojej stronie!
Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.
Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Pomogą Ci:

- **Ośrodki pomocy społecznej** – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.

- **Powiatowe centra pomocy rodzinie** – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia** – zapewniając schronienie Tobie
  i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej** – zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych.
- **Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem** – zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną.
- **Sądy opiekuńcze** – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.
- **Placówki ochrony zdrowia** – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.
- **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.
- **Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej** – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

Wykaz placówek funkcjonujących na Twoim terenie, udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Uwaga: (dane wprowadza Zespół interwencyjny lub osoba, która wszczyna procedurę):

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail

Możesz zadzwonić do .....

Załącznik nr 8

Symptomy krzywdzenia małoletnich

Przemoc fizyczna może powodować różne urazy. Niepokojące objawy przemocy fizycznej, które można zaobserwować na ciele dziecka to między innymi:

- pręgi na plecach, nogach i rękach,
- pęknięcia skóry, rany lub strupy w miejscach przyczepu małżowin usznych do czaszki,
- krwawe wylewy do gałek ocznych,
- ślady od przypalania papierosem przypominające ślady po ospie,
- liczne sińce na różnym etapie gojenia,
- strach przed rodzicem lub opiekunem, wzdryganie się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- częste hospitalizacje,
- niepokój, zalęknienie, wycofanie,
- wyjaśnienia podawane przez dziecko dotyczące pochodzenia ww. obrażeń wydają się nieprawdopodobne, niespójne.

Podejrzenie mogą wzbudzić reakcje rodzica/opiekuna dziecka:

- sprzeczne, nieprzekonujące wyjaśnienia dotyczące obrażeń dziecka lub odmowa wyjaśnień,
- negatywne wyrażanie się na temat dziecka, używanie poniżających określeń,
- stosowanie surowej fizycznej dyscypliny,
- nadużywanie alkoholu lub innych środków odurzających.

Przemoc psychiczna, emocjonalna jest najtrudniejsza do zidentyfikowania. Zawsze **powinna zaniepokoić nagła zmiana w zachowaniu dziecka (**np. dziecko, które do tej pory było pogodne, zaczyna być wycofane, smutne, apatyczne).

Na co należy zwrócić uwagę:

- dziecko zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku (zbyt dorosłe lub infantylne),
- cierpi na zaburzenia łaknienia,
- moczy się lub zanieczyszcza,
- obserwuje się opóźnienie w rozwoju fizycznym lub emocjonalnym,
- dokonuje samookaleczeń,
- przejawia problemy ze snem, ma nocne koszmary,
- przejawia lęki, fobie, obsesje,

Podejrzenie mogą wzbudzić reakcje rodzica/opiekuna dziecka:

- obwinianie, poniżanie, strofowanie dziecka,
- brak zainteresowania problemami dziecka,
- nieadekwatne do możliwości dziecka wymagania,
- faworyzowanie innych dzieci,
- odrzucanie dziecka,
- nadużywanie alkoholu lub innych środków odurzających.

Zaniedbanie

Na co należy zwrócić uwagę w przypadku dziecka:

- niska waga, osłabienie, omdlenia, bóle głowy, brzucha,
- częste absencje,
- kradzieże jedzenia, pieniędzy,
- brak higieny, ubrane nieadekwatnie do warunków pogodowych,
- brak potrzebnej opieki medycznej,
- dążenie do kontaktu fizycznego, bliskości z osobą dorosłą.

Podejrzenie mogą wzbudzić reakcje rodzica/opiekuna dziecka:

- brak zainteresowania rozwojem, losem dziecka,
- lekceważenie dziecka,
- apatia, depresja,
- nie stawianie się na umówione spotkania,
- nadużywanie alkoholu lub innych środków odurzających

Przemoc seksualna

Na co należy zwrócić uwagę u dzieci:

- przejawianie zainteresowania seksualnością (np. jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie),
- w swoich zachowaniach wycofane, apatyczne, depresyjne, infantylne,
- ma trudności w relacjach z rówieśnikami,
- odmawia przebierania się w towarzystwie innych (np. przed zajęciami sportowymi),
- trudności z chodzeniem lub siadaniem, skargi na dolegliwości bólowe intymnych okolic ciała,
- ucieczki z domu,
- pogorszenie wyników w nauce,
- używanie alkoholu, środków odurzających

Podejrzenie mogą wzbudzić reakcje rodzica/opiekuna dziecka:

- przekraczanie dopuszczalnych granic w kontakcie fizycznym z dzieckiem (np. podczas zabawy)
- nie utrzymywanie relacji z osobami spoza rodziny
- przejawia nadopiekuńczości w stosunku do dziecka, ograniczanie kontaktów z rówieśnikami
- nadużywanie alkoholu lub innych środków odurzających

Podejrzenie, że dziecko doświadcza przemocy jest szczególnie uzasadnione, gdy z objawami u dziecka współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów.

Przemoc rówieśnicza

Na co należy zwrócić uwagę:

- lęk przed szkołą, spóźnianie się do szkoły,
- częstą zmianę drogi do szkoły i ze szkoły,
- brak opowiadania o relacjach z innymi,
- unikanie wspólnych klasowych, szkolnych spotkań, wyjazdów,
- gorsze wyniki w nauce,
- koszmary nocne,
- spadek energii, apatię
- przychodzenie do domu ze zniszczonymi ubraniami, rzeczami, siniakami, skaleczeniami,
- objawy psychosomatyczne (uskarżanie się na bóle głowy, brzucha, nudności),
- agresję dziecka w stosunku do rodziców, rodzeństwa.

Jednym z charakterystycznych objawów, który powinien zasygnalizować rodzicowi, że z jego dzieckiem dzieje się coś nie tak, jest też **nagła zmiana zachowania**. Dziecko z radosnego staje się smutne, przygnębione, zamknięte w sobie.

Załącznik nr 9

Monitoring realizacji Standardów – Ankieta

Pytania	TAK	NIE
1. Czy znasz treść dokumentu Standardy ochrony małoletnich przed przemocą obowiązujące w Społecznej Szkole Podstawowej nr 1 w Rzeszowie?		
2. Czy stosujesz w swojej pracy Politykę ochrony małoletnich zawartą w ww. Standardach?		
3. Czy stosowałaś/ stosowałeś procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?		
4. Oceń czy zaproponowane w Standardach procedury interwencji były skuteczne?		
5. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
6. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
7. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony małoletnich przed przemocą? (odpowiedź opisowa) …… …… …… …… …… …… …… ……		